

Ingenium simplex, nullaque divinum malignitate (egregia hæc Veterum Gallorum laus) tribuit illis Strabo. Pronunciat de iis oculus testis Iulianus, Quod adulari nesciant; sed libere ac simpliciter cum omnibus æquabilique jure vivere. Venerem Nuptiarum Deam & Bacchum lætitiæ datorem Conjugii, Prolisque, & Vini, quantum cuique libeat, potandi gratia tantum novisse. Quæ his aliisque talibus adversantia nonnulli proferunt, ut convicia, & tanquam ab maligna mente manuque profecta, sunt exaudienda. Nam quis non videt, lectis Veterum Scriptorum de Gallorum Indole Monumentis, factaque cum Genio, qui iisdem hodieq; est, commissione, falsum esse quod tradit Servius, Gallos pigrioris esse ingenii; quod Iulius Firmicus, stolidos; quod Iulianus, quasi sui oblitus, stupidos, & rusticitatem amantes; quod Polybius, Doctrinæ & Artibus operam non dare; quod idem cum Diodoro, Athenæo & Clemente Alexandro, infidos esse, crapulæque & obrietati deditos: quod Livius Polybiusque, molles esse & effœminatos: quod Mela, Auri avidos, superbos, superstitiones: quod Solinus, vaniloquos: quod deniq; pecuniæ insatiabiles esse, Plutarchus in Pyrrho. Fatendum nihilominus multa Gallis instillata aliorum populorum commercio. *Nemo Gallos, ait Florus lib. i. i. cap. x. tantum feroces dixerit, fraudibus vagant.* Avidos Iurgiorum docet Ammianus lib. xv. Reprehendit etiam Diodorus in Gallis quandam linguæ intemperantiam, Sermonem notas eos uti brevi & subobscurum: multa ex animo dubia loqui, plurima ad jactantiam in suam laudē dicere, & ad ceterorum contemptum: minaces esse ac detractores, opinioneq; inflatos. Iactantia illa ab Strabone etiam est animadversa. Atque ea Gallica ostentatio est, quæ ab Cæsare lib. vi. i. nominatur, & multis reliquorum librorum exemplis adprobatur. Talis est lib. i. Helvetii Diviconis elatio, dum Helvetiorum virtutem extollit, Romanæ Cladis memoriam objicit, Cæsaremque; minitendo, admonet, ne committat, ut is locus, ubi Romani constitissent, ex calamitate Populi Romani internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet. Sic Vercingetorix in cōcione jactat se unum Consiliū totius Galliæ esse aurum, cujus consensui ne Orbis quidē terrarum possit obistere. Quod ad Veterum Gallorum Religionē, Cultumque; in rebus sacris servari solitū, flocci faciendus est M. Tullius oratione pro M. Fonteio scribens, Gallos minime ulla Religionē moveri. Audiendus potius Livius: qui, etsi in ceteris satis huic genti iniquus, negligentē tamē haud quaquam Religionis adfirmat; & Cæsar l. vi. i. bell. Gall. cui penitus cognita hæc natio, dicit eam admodum deditam Religionibus. Maxime autē Mercurium coluerunt, eodē Cæsare teste: Celtas Iovem coluisse attestatur Max. Tyrius, cujus signū altissima Quercus. Dianā templū habuisse apud Massilienses, Str. testis est: & apud Gallo-Grecos Dianā cultā, Polyæ. lib. vi. i. & Plut. commemorat.

Esim